

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 913/18</i>
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Ewa Preneta-Ambicka SSA Katarzyna Kaczmarczyk-Kłak
	Protokolant	starszy sekretarz sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2021 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie

z dnia 15 października 2018 r. sygn. akt IV U 349/18

I. zmienia zaskarżony wyrok jak też poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 13 kwietnia 2018 r.

w ten sposób, że zobowiązuje pozwany organ rentowy do wypłaty wnioskodawcy K. S. ekwiwalentu pieniężnego

za deputat węglowy za okres od dnia 29 lipca 2009 r. do 1 marca 2018 r.

wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od poszczególnych kwot ekwiwalentu, począwszy od dnia 7 września 2009 r. do dnia podjęcia

jego wypłaty przez ZUS,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na rzecz wnioskodawcy K. S. kwotę 30 zł (słownie: trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego .

Sygn. akt III AUa 913/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 stycznia 2021 r.

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2018 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. przyznał wnioskodawcy K. S. prawo do kolejowego ekwiwalentu węglowego do emerytury ,począwszy od dnia 1 marca 2018 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek .W podstawie prawnej decyzji powołane zostały ogólnie przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) oraz ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe „ (Dz.U. Nr 84,poz.948 ze zm.)

Wnioskodawca K. S. odwołał się od powyższej decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Krośnie i wnosząc o jej zmianę domagał się przyznania prawa do kolejowego ekwiwalentu węglowego począwszy od dnia nabycia prawa do emerytury tj. już od 2009 r. wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę .

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy ,podkreślając że ogólną zasadą prawa emerytalno- rentowego jest , że świadczenie wypłaca się na wniosek zainteresowanego (art.116 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) , począwszy od dnia powstania prawa do świadczenia lecz nie wcześniej niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek o świadczenie (art. 129 ust.1 ww. ustawy) co w tym wypadku, przy złożeniu przez K. S. w dniu 26 marca 2018 r. wniosku o przyznanie do emerytury kolejowego ekwiwalentu węglowego , stanowić mogło o przyznaniu prawa do tego świadczenia dopiero od 1 marca 2018 r. tj. od miesiąca zgłoszenia tego wniosku.

Sąd Okręgowy w Krośnie, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 15 października 2018 r. (sygn. akt IVU 349/18) oddalił odwołanie wnioskodawcy K. S. , dzieląc w pełni stanowisko pozwanego organu rentowego o braku podstaw do potwierdzenia uprawnienia wnioskodawcy do dochodzonego świadczenia już od dnia nabycia przez niego prawa do emerytury, przy wskazaniu na art. 129 ust. 1 ustawy emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie Sąd I instancji zauważał, że K. S. we wniosku o przyznanie emerytury z dnia 8 lipca 2009 r. nie domagał się przyznania prawa do ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy ,co więcej we wniosku tym zawarł informację, że nie pobierał ekwiwalentu węglowego (przy wskazaniu na pkt 4 str.3 wniosku) W podstawie prawnej wyroku powołany został art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 15 października 2018 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę K. S., który zarzucając

w apelacji błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji dotyczący niewłaściwego odczytania treści jego wniosku emerytalnego z dnia 8 lipca 2009 r. a w konsekwencji naruszenie prawa materialnego tj. przepisów ustawy z dnia 8 września 2000 r.

o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe „ wniósł on zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania odwołania w całości .W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podkreślał ,że stosownie do przepisów wyżej powołanej ustawy jako byłemu pracownikowi kolejowemu z chwilą nabycia prawa do świadczenia emerytalnego przysługiwał ekwiwalent węglowy , który winien być mu przyznany z urzędu przez pozwany organ rentowy , a skoro ZUS tego nie uczynił to należy mu się stosowne wyrównanie wraz z odsetkami za zwłokę za cały okres kiedy ekwiwalent ten nie był mu wypłacany. Jednocześnie skarżący zastrzegł , że gdyby prawo ograniczało okres wyrównania do 3 lat, to domaga się ewentualnie wypłaty ekwiwalentu wraz z odsetkami za zwłokę za ten jedynie okres .

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. nie ustosunkował się do treści apelacji wnioskodawcy .

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację wnioskodawcy K. S., zważył co następuje;

Apelacja jest w pełni zasadna co skutkować musi wydaniem przez tutejszy sąd orzeczenia reformatoryjnego uwzględniającego w całości żądania wnioskodawcy. .

Przede wszystkim bowiem zgodzić się w zupełności ze skarżącym należało, że stosownie do art. 74 ust.1 i ust.4 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe

” (t. j. Dz.U. z 2020 r.,poz.292)-zwanej dalej ustawą o komercjalizacji, prawo do ekwiwalentu węglowego przysługuje byłym pracownikom kolejowym, którzy z tytułu tego zatrudnienia nabyli prawo do emerytury lub renty i którzy w okresie zatrudnienia na kolei byli uprawnieni do deputatu węglowego .Tak więc jest to świadczenie należne dla ww. kręgu ubezpieczonych już od dnia nabycia przez nich prawa do ww. świadczeń (por. m in. Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 lutego 2019 r. III AUa 1367/18, Lex nr 2891822). W sytuacji więc potwierdzenia przez organ rentowych prawa ubezpieczonego do tego rodzaju emerytury czy renty winien jest on z urzędu i bez jakiegokolwiek dodatkowego wniosku potwierdzić uprawnienie emeryta czy rencisty do omawianego ekwiwalentu węglowego. Tak się jednak nie stało w sytuacji wnioskodawcy, który nabył prawo do emerytury z tytułu zatrudnienia na kolei z dniem 29 lipca 2009 r. (czego przecież nie kwestionuje pozwany organ rentowy przyznając ostatecznie odwołującemu się w zaskarżonej decyzji prawo do ekwiwalentu węglowego , co więcej wyłącznie w oparciu o nie poparty żadnym dodatkowym dokumentem jego wniosek z 26 marca 2018 r.), a któremu organ rentowy nie przyznał już wówczas ekwiwalentu nadto w sytuacji gdy załączone do wniosku emerytalnego zaświadczenie RP -7 (v.k-10 akt emerytalnych wnioskodawcy) potwierdzało pobieranie przez J. S. w okresie zatrudnienia na kolei ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy . W tym miejscu odnosząc się zaś jedynie marginalnie do ustaleń faktycznych Sądu I instancji w zakresie treści wniosku emerytalnego wnioskodawcy z dnia 8 lipca 2009 r. należy zauważyć, że wskazywany pkt. 4 str.3 tego wniosku w ogóle nie dotyczył sytuacji ubezpieczonego tak więc prawidłowym było określenie przez niego w tym, pkt . rubryki „nie”. Jednocześnie podkreślić należy, że podstawy nabycia prawa i wypłaty deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego normuje wyczerpująco wskazana powyżej ustawa

o komercjalizacji ,która w żadnym miejscu nie odsyła do przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (w przeciwieństwie choćby do art.15 ustawy z dnia

27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej , która podobnie jak omawiany ekwiwalent pieniężny finansowana jest ze środków budżetu państwa). Równocześnie ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy nie jest też świadczeniem objętym zakresem przedmiotowym ustawy emerytalno- rentowej jako, że nie został wymieniony w jej art. 3 . Wszystko to razem prowadzić więc musi do wniosku, że w sprawach tego rodzaju jak przedmiotowa, nie mają zastosowania powoływane przez ZUS przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. art. 116 , art.129 ust. 1 ,czy w końcu sygnalizowany pośrednio przez samego apelującego art. 133 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy ograniczający możliwość wypłaty świadczeń do 3 lat wstecz w sytuacji błędu organu rentowego (tak też w orzecznictwie sądów apelacyjnych czego przykładem może być wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 lutego 2019 r. III AUa 1839/18 ,Lex nr 2669668).

Z tych to więc względów należało w pełni przyznać rację wnioskodawcy o jego uprawnieniu do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za cały należny okres , a więc począwszy od dnia nabycia prawa do emerytury do marca

2018 r. kiedy to ostatecznie, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu , decyzją ZUS potwierdził to uprawnienie odwołującego się . W tym miejscu pojawiło się więc pytanie o zasadność roszczenia wnioskodawcy w zakresie należności ubocznej (odsetek) w sytuacji gdy omawiany ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy niewątpliwie nie jest świadczeniem z ubezpieczeń społecznych . Należy jednak w tym miejscu zauważyć, że stosownie do art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.) -zwanej dalej ustawą systemową Zakład wykonuje również zadania powierzone na podstawie innych ustaw . Jednocześnie art. 85 ust. 1 ww. ustawy systemowej przewiduje, że jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych , nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego .Nie dotyczy to jedynie przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Wobec powyższego w ocenie Sądu Apelacyjnego przepis ten co do zasady ma zastosowanie

w przedmiotowej sprawie, bowiem z jego brzmienia jednoznacznie wynika, iż stosuje się go nie tylko w przypadku opóźnienia w przyznaniu i wypłaceniu świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych ale również w przypadku opóźnienia w przyznaniu i wypłaceniu świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów, a takim właśnie przepisem zlecającym pozwanemu organowi rentowemu wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy jest art. 74 ust. 5 powołanej wyżej ustawy o komercjalizacji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 marca 2018 r. III AUa 821/17 , Lex nr 2471760) .Mając więc powyższe na uwadze , jak też wyrażony na wstępie pogląd świadczący o zawinieniu ZUS w opóźnieniu

w podjęciu wypłaty na rzecz wnioskodawcy należnego mu ekwiwalentu węglowego,

a także uwzględniając przewidziane w ust. 5, 6 i 7 wskazanego wyżej przepisu terminy wypłat tego świadczenia , Sąd Apelacyjny w Rzeszowie przyznał wnioskodawcy prawo do dochodzonych odsetek od poszczególnych kwot ekwiwalentu , począwszy od dnia 7 września 2009 r. jako , że na ten miesiąc przypadał pierwszy termin jego wypłaty po przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury , a z kolei ustalona

w decyzji emerytalnej data płatności świadczenia przypadała na 6 dzień każdego następującego po sobie miesiąca (§ 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych , Dz.U. Nr 12 ,poz.104)

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów i na podstawie

art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku. Tak określony końcowy wynik sprawy uzasadniał z kolei obciążenie pozwanego organu rentowego poniesionymi przez wnioskodawcę kosztami postępowania apelacyjnego w kwocie 30 zł, stanowiącej opłatę sądową od apelacji, o czym orzeczono jak w pkt. II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 109 § 1 zdanie . drugie k. p. c.

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

(...) P. M. ,

- (...) K. S. ,

2/ (...) (...)

(...)